

Záróvizsga tételek 2024
Szilikát specializáció
Restaurálás – konzerválás

- 1. a.** A kerámia fogalma, a régészeti kerámiatermékek csoportosítása szövetszerkezet szerint. Ismertesse az ásatásból előkerült kerámiák feltárási és felvételi lehetőségeit, ezek módjait és anyagait! Mi a helyszíni tisztítás jelentősége? Miként befolyásolhatják az ásatás környezeti tényezői a kerámialeletek állapotát?
- b.** Mi az üveg, milyen anyagokból épül fel? Kémiai felépítés alapján milyen üvegfajtákat ismerünk? Ezek milyen fizikai-kémiai tulajdonságokkal rendelkeznek? Ismertesse az üveg anyagösszetételből eredő korróziós folyamatait! Miként befolyásolhatják az ásatás környezeti tényezői az üvegleletek állapotát?
- 2. a.** Óskori és ókori kerámiák legjellemzőbb formázási eljárásai, díszítő technikái és égetési módszerei. Régészeti és iparművészeti kerámiák fontosabb szennyezői és ezek károsító hatásai. A tisztítási módszerek ismertetése.
- b.** Ismertesse az alapvető egyiptomi és római üvegművek jellemző készítése technikai eljárásait, technikai újításait! Régészeti és iparművészeti üvegtárgyak tisztítási módszereinek ismertetése. Hogyan befolyásolja a degradáció mértéke a tisztítás menetét?
- 3. a.** Az agyagok keletkezése, típusai. A kerámiakészítés alap- és segédanyagai. Hogyan befolyásolják ezek az anyagok a kerámiakészítés folyamatát és a késztermék tulajdonságait? Gyenge megtartású kerámiák konzerválási lehetőségei. Ismertesse a ragasztási eljárásokat a különféle kerámiatermékek esetében!
- b.** Ismertesse az üvegtárgyak legfőbb készítése technikai eljárásait! Milyen adalékanyagok és hogyan módosíthatják az üveg tulajdonságait? Ismertesse az üvegtárgyak kiegészítési lehetőségeit! A kiegészítések során milyen színezési lehetőségeket ismer?
- 4. a.** Ismertesse részletesen a kerámiaipar formázási eljárásait és sokszorosító díszítő technikáit! Milyen kerámia kiegészítési technikákat ismer? Ismertesse ezeket a különböző tárgy típusoknak megfelelően!
- b.** Az üveg meleg díszítő eljárásainak ismertetése (plasztikus és filigrán díszítmények). Az üvegrestaurálásban használt ragasztók ismertetése, a ragasztás technikája, kivitelezése. Az üveg hiányzó, plasztikus díszítményeinek pótlási lehetőségei.
- 5. a.** A máz fogalma, a mázak csoportosítása, típusai, alkalmazásuk. Mázhibák ismertetése. A kiegészítések felületvédelmének lehetőségei, ezek etikai vonatkozásai. A retusálás során milyen mázreprodukciós megoldásokat ismer? Ismertesse ezek kivitelezését!
- b.** Az üveg hideg megmunkálása (csiszolás, vésés-gravírozás, homokfűvés, maratás, jégvirágozás, repesztés). Hogyan lehet ezeket a hatásokat megjeleníteni a kiegészítéseken?

6. a. Kerámiatárgyak szárítása (a szárítás szakaszai), égetése, kemencetípusok felsorolása, jellegzetes égetési hibák ismertetése. Van-e lehetőség készítéstechnikai folyamatból eredő feszültségek feloldására a restaurálás során? Ismertesse a rosszul égetett vagy gyenge megtartású kerámiatárgyak konzerválási lehetőségeit!

b. Az üveg festése: hideg és meleg eljárás ismertetése (transzparens és fedő festés pl.: silbergelb, schwarzlot, grisaille, lüszter, irizálás, pácok, zománCFestés). Ismertesse a különböző retusálási technikákat az üvegtárgyak kiegészítésein!

7. a. Ismertessen néhány különleges kerámiadísztító eljárást, ezek kivitelezési módját (aranyozás, lüszter, eozin)! Milyen lehetőségek vannak, az ilyen típusú tárgyak restaurálása során ezek konzerválására, felületi izolálására és rekonstrukciós kiegészítésére?

b. Az üvegtárgyak fém bevonatai, ezek készítéstechnikai ismertetése (aranyozás, ezüstözés, fond d'oro, zwischengoldglass, tükör). Fémbevonatok, fémdekorok kezelése (tisztítás, konzerválás, rekonstrukció) a restaurátori gyakorlatban.

8. a. Csoportosítsa a különböző kerámiatermékeket szövetszerkezet alapján (fazekasáru, köedény, fajansz, majolika, porcelán stb.)! A restaurálás során alkalmazott anyagok érzékenysége. Milyen átalakulásokon mehetnek keresztül a kerámiarestaurálásban felhasznált anyagok, a környezeti hatások függvényében? Miért és hogyan hatnak ezek a szerkezeti változások a műtárgyra?

b. Az üveganyag színe, színezése és anyagában való díszítése (millefiori, filigrán, márványozott és borított – überfang - üveg). Ezek megjelenítése a kiegészítéseken a restaurálás során.

9. a. A kerámiatárgyak romlását előidéző körülmények (mechanikai, kémiai, fizikai hatások) és a romlás ill. károsodás megjelenési formái régészeti és iparművészeti tárgyakon. Sókárosodott kerámiák kezelési lehetőségei.

b. Síküveggyártás különböző fejlődési periódusaiban milyen technikákat alkalmaztak (ablakszemek, pergetés, hengerelés-fújás, öntött-hengerelt, húzás)? Az ólmozott üvegek készítéstechnikai ismertetése. Az ólmozott üvegek restaurálásának etikai szempontjai. A festett, ólmozott üvegek restaurálása során alkalmazható eljárások ismertetése. A restaurált ólmozott üvegfelületek védelmének lehetőségei.

10. a. Kerámiatárgyak jellemző készítéstechnikai hibáinak ismertetése és ezek szerepe a restaurálási szempontok kialakításában. A restaurálás etikai elvárásai. A kiegészített felületek retusálásának szempontjai régészeti és iparművészeti tárgyak esetében. A retusálás technikai lehetőségei, anyagai.

b. Az üveg romlása és mállása (felületi, mélységi, szerkezeti). A belső feszültség szerepe. Az üvegre restaurálásban használt anyagok átalakulása, öregedése és ennek hatása az üvegtárgyakra.

11. a. Kerámia tárgyak anyagvizsgálati lehetőségei (a szemrevételezéstől a nagyműszeres vizsgálatokig), ezek szempontjainak ismertetése. A kerámiatárgyak kormeghatározásának lehetőségei.

b. A régészeti üvegtárgyak helyszíni felvételének lehetőségei, módszerei, feladatai. Milyen helyszíni kezelések szükségesek vagy alkalmazhatók üvegtárgyakon? Milyen szempontokat kell a kezelés előtt mérlegelni? Az üveg anyagvizsgálati módszereinek ismertetése.